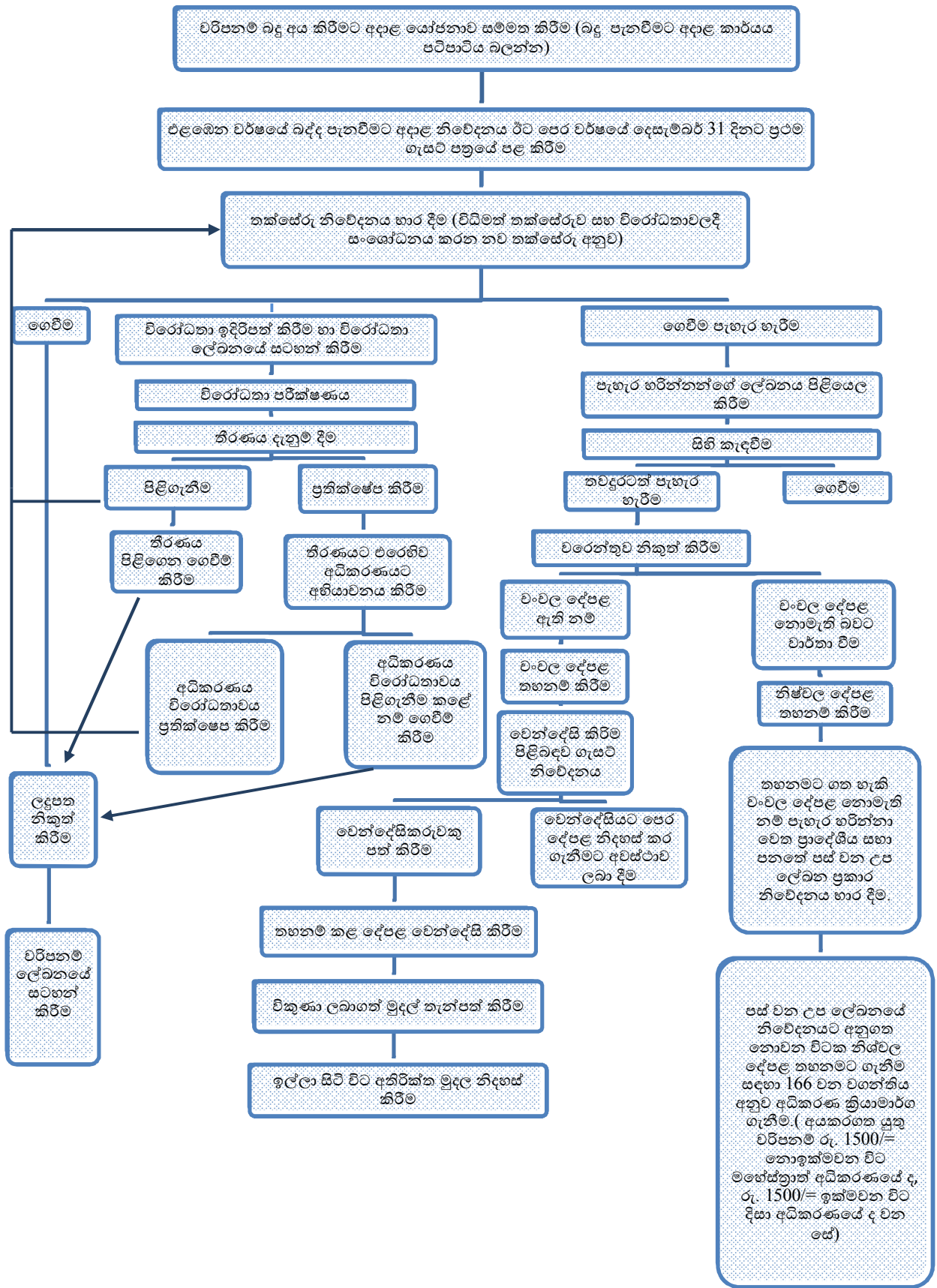

වරිපනම් බදු අය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය

01.1 හැඳින්වීම

ප්‍රාදේශීය සභා විසින් තම බල ප්‍රදේශය ඇතුළත පිහිටි යම් භූගෝලීය ප්‍රදේශයක් දියුණු කළ ප්‍රදේශයක් වශයෙන් පරිපාලන දිස්ත්‍රික් භාර පළාත් පාලන සහකාර කොමසාරිස්ගේ අනුමැතිය යටතේ ප්‍රකාශයට පත් කොට එකී දියුණු කළ ප්‍රදේශය සඳහා ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් ඒ කොටස ඇතුළත සපයනු ලබන සේවාවන් සඳහා දරනු ලබන වියදම් ප්‍රතිපූර්ණය කර ගැනීම පිණිස පළාත් පාලන විෂය භාර අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතිය සහිතව සභාවක් විසින් පනවා සේවා ප්‍රතිලාභ ලබන දේපළවල පදිංචිකරුවන්ගෙන් අය කර ගනු ලබන ගාස්තුව වරිපනම් යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ. සේවා සැපයීමට යොදවන සම්පූර්ණ මුදල සහ වරිපනම් අයකරනු ලබන කලාපය තුළ පවතින සියලුම දේපළවල වාර්ෂික වටිනාකම් එකතුව අතර අනුපාතය (ප්‍රතිශතය) ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් තීරණය කර නියම කරනු ලබන අතර නියම කරනු ලබන වාරිකවලින් අය කර ගනු ලබන ගාස්තුවකි.

01.2 නෛතික අධිකාරිය

ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 3 වන වගන්තියෙන් නියම වී ඇති කාර්යය ඉටු කිරීමේ දී, කරනු ලබන වියදම් අය කර ගැනීම සඳහා ඒ පනතේ 134 සිට 166 දක්වා වන වගන්ති.

01.3 සුදුසුකම්

- (අ) ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් දියුණු කළ ප්‍රදේශයක් බවට ප්‍රකාශයට පත් කොට ඇති යම් භූගෝලීය ප්‍රදේශයක පිහිටා ඇති යම් දේපළක් විය යුතු ය.
- (ආ) ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් එකී දියුණු කළ ප්‍රදේශයට අදාළ දේපළ වල වාර්ෂික වටිනාකම මත අයකරනු ලබන වරිපනම් කවර ආකාරද යන වග එළඹෙන වර්ෂයට මත්තෙන් සභාව විසින් තීරණය කර ගැසට් නිවේදනයක් මඟින් භාෂාත්‍රයෙන් ප්‍රකාශයට පත් කොට තිබිය යුතුය.
- (ඇ) ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් තීරණය කරනු ලබන වර්ගය නිශ්චල දේපළක් හෝ නිශ්චල දේපළ වර්ගයක් විය යුතු ය.
- (ඈ) වරිපනම් ගෙවීමට යටත් සෑම දේපළකම අයිතිකරු හෝ පදිංචිකරු වීම. (දේපළෙහි පදිංචි තැනැත්තා අයිතිකරු වුවද වෙනත් තැනැත්තෙකු වුවද, පදිංචි තැනැත්තා වරිපනම් ගෙවීමට යටත් වේ.)

01.4 වරිපනම් කාර්යය සඳහා තක්සේරු නිවේදනය

- (අ) ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 146 වන වගන්තිය යටතේ ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් වරිපනම් අයකර ගැනීමට යටත් දේපළක වාර්ෂික වටිනාකම ලෙස තීරණය කරන ලද මුදල් ප්‍රමාණය කොපමණ ද යන්න සහ ඒ වටිනාකම මත අයකර ගත යුතු වරිපනම් ප්‍රමාණය කොපමණ ද යන්න ඇතුළත් කරමින් වරිපනම් ගෙවිය යුතු කාල සීමාව නිශ්චිතව දැනුම් දෙන නිවේදනය, තක්සේරු නිවේදනය වේ.
- (ආ) යම් ඉදිරි වර්ෂයක් සඳහා වන තක්සේරු නිවේදනය කලින් වර්ෂයේ දෙසැම්බර් මස 31 වන දිනට පෙර අදාළ දේපළෙහි අයිතිකරුට හෝ පදිංචිකරුට භාරදිය යුතුය.

(ඇ) තක්සේරු නිවේදනය (1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ තුන්වන උපලේඛනය අනුව) ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් වූ පරිවර්තනයක් සමඟ සිංහල හා දෙමළ භාෂාවෙන් විය යුතු අතර එහි පහත සඳහන් තොරතුරු ඇතුළත් විය යුතුය.

- වරිපනම් අංකය
- දේපළ පිහිටා ඇති විදියේ නම
- වාර්ෂික වටිනාකම
- කාර්තුවක් සඳහා ගෙවිය යුතු මුදල
- වාරික ගෙවීම් කළ යුතු දින
- කලින් ගෙවීමේ දී ලැබෙන වට්ටම
- තක්සේරුව පිළිබඳ විරෝධතාව ඉදිරිපත් කළ යුතු කාල සීමාව පහත 6 ඡේදයේ විස්තර කරයි
- නියමිත කාලය තුළ ගෙවීම් සිදු නො කිරීමේ දී ගෙවිය යුතු වන අමතර ගාස්තු පිළිබඳ විස්තරය

01.5 කාර්යය පටිපාටිය

අනු අංකය	පටිපාටිය	කාල සීමාව	අධිකාරිය
1	අයිතිකරුට හෝ පදිංචිකරුට තක්සේරු නිවේදනය භාරදීම	දෙසැම්බර් 31 ට පෙර	ලේකම් (ආදායම් පරීක්ෂක / බලයලත් නිලධාරී)
2	තක්සේරු ලේඛනය සහ තක්සේරු වාර්ෂික විරෝධතා භාරගැනීම	දෙසැම්බර් 01 වන දින සිට ජනවාරි 31 දක්වා	ලේකම්
3	වරිපනම් අයකර ගැනීම		ලේකම් (පෙරටු කාර්යාල නිලධාරී / මුදල් අයකැම්/ ආදායම් පරීක්ෂක)
4	ගෙවූ බව පිළිගනිමින් ලදු පතක් නිකුත් කිරීම	මුදල් ලබා ගත් අවස්ථාවේදීම	ලේකම් (පෙරටු කාර්යාල නිලධාරී / මුදල් අයකැම්/ ආදායම් පරීක්ෂක)

සටහන : 1. තක්සේරු නිවේදනයෙහි දේපළ අයිතිකරුගේ හෝ පදිංචිකරුගේ නම සඳහන් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය නොවේ. (ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 210 වන වගන්තිය)

2. යම් දේපළක අයිතිකරුවෙකුට තක්සේරු නිවේදනයේ තමන්ගේ නම සඳහන් කර ගැනීම අවශ්‍ය වන්නේ නම්, දේපළෙහි හිමිකම ප්‍රාදේශීය සභාවේ ලියාපදිංචි කර ගැනීමට හැකිය. (මේ සඳහා වන පටිපාටිය වෙනම හඳුන්වා දී ඇත.)

01.6 ගාස්තු

(අ) ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් වාර්ෂිකව නියම කර ගැසට් පත්‍රයේ නිවේදනය මඟින් ප්‍රකාශයට පත්කරනු ලැබූ ප්‍රතිශතයට අනුව අදාළ දේපළෙහි වාර්ෂික වටිනාකමට ගැලපෙන මුදල අදාළ වර්ෂයේ වරිපනම් මුදල විය යුතු ය.

(ආ) තක්සේරු නිවේදනයෙහි දැක්වෙන වාර්ෂික වටිනාකම දේපළෙහි අයිතිකරු හෝ පදිංචිකරු පිළිගන්නේ නම් නිවේදනයෙහි දැක්වෙන වරිපනම් මුදල පහත පරිදි ගෙවිය යුතු ය.

සටහන : වරිපනම් කාර්තුවකට, කාර්තු කිහිපයකට හෝ සම්පූර්ණ වසරටම ගෙවිය හැක.

1. සම්පූර්ණ වසර සඳහාම ගෙවිය යුතු වන මුදල අදාළ වර්ෂයේ පළමු මාසය තුළ දී ගෙවනු ලැබුවේ නම් 10% ක වට්ටමක් පිරිනමනු ලැබේ.
2. කාර්තුවක් සඳහා ගෙවිය යුතු වන මුදල අදාළ කාර්තුවේ පළමු මාසය තුළ දී ගෙවනු ලැබුවේ නම් 5% ක වට්ටමක් පිරිනමනු ලැබේ.

01.7 තක්සේරු විරෝධතා ඉදිරිපත් කිරීම

තක්සේරු නිවේදනයේ දැක්වෙන වාර්ෂික වටිනාකම අයිතිකරු හෝ පදිංචිකරු පිළිනොගන්නේ නම් පහත ක්‍රියා පටිපාටිය අනුගමනය කළ යුතුය.

අනු අංකය	පටිපාටිය	කාල සීමාව	අධිකාරිය
1	වාර්ෂික වටිනාකම පිළිබඳව ලිඛිත විරෝධතාවක් ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.	තක්සේරු නිවේදනය ලැබුණු දින සිට දින 30 ක් ගතවීමට මත්තෙන්	
2	විරෝධතාකරුට විරෝධතා පරීක්ෂණය සඳහා පැමිණෙන ලෙසට දැන්වීම.	විරෝධතාව ලැබූ දින සිට මාසයක් ඇතුළත	ලේකම්
3	විරෝධතා පරීක්ෂණය පැවැත්වීම	මාර්තු 01 දිනට පෙර	සභාපති සහ ලේකම් (තාක්ෂණික සහාය සඳහා ප්‍රධාන තක්සේරුකරුගේ නියෝජිතයෙකු සම්බන්ධකර ගත යුතුය.)
4	විරෝධතා පරීක්ෂණයේ තීරණය ලිඛිතව දැන්වීම.	පරීක්ෂණය අවසන් වූ දින සිට සති 02 ක් ඇතුළත.	ලේකම්

01.8 දේපළෙහි අයිතිකරු හෝ පදිංචිකරු විරුද්ධ වන විට නීතිමය සහනය,
 මෙම තීරණයට දේපළෙහි අයිතිකරු හෝ පදිංචිකරු විරුද්ධ වන්නේ නම් 1987 අංක 15 දරණ ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 142 වන වගන්තිය යටතේ නීතිමය සහනයක් පැතීමේ අයිතිය ඔහු සතු වේ. වාර්ෂික වරිපනම් ප්‍රමාණය රු. 1500/= නොඉක්මවන විට මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයේ ද, රු. 1500/= ඉක්මවන විට දිසා අධිකරණයේ ද ඔහු විසින් නඩුවක් පවරනු ලැබිය හැකිය.

සටහන : අධිකරණයේ තීරණය අවසානාත්මක වේ.

01.9 වරිපනම් ගෙවීම පැහැර හැරීමේ ප්‍රතිච්ඡාද. (ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 158 වන සහ 161 වන වගන්ති)

(අ) ගෙවීම පැහැර හරින සෑම කාර්තුවක් අවසානයේම,
 ලේකම්වරයා විසින් පැහැර හරින්නා සතු වංචල දේපළ තහනමට ගෙන විකුණා වරිපනම් මුදල අය කර ගැනීමට සභාවේ නිලධාරියකුට හෝ මුදල් එකතු කරන්නෙකුට වරෙන්තුවක් නිකුත් කරනු ඇත. මෙසේ නිකුත් කරනු ලබන වරෙන්තුවේ ගාස්තුව වෙනුවෙන් හිඟ බදු මුදලෙන් -

- අදාළ දේපළ නේවාසික ස්ථානයක් හෝ හිස් ඉඩමක් වන විට, 15% ක මුදලක් ද;
 - අදාළ දේපළ නේවාසික ස්ථානයක් හෝ හිස් ඉඩමක් නොවන විට 20% ක මුදලක් ද,
- අය කර ගනු ඇත.

(ආ) වරෙන්තුව නිකුත් කිරීමෙන් අනතුරුව දේපළෙහි පදිංචිකරු සතු හෝ ඒ දේපළ මත තිබෙන කවර හෝ තැනැත්තෙකුට අයත් වංචල දේපළ තහනමට ගෙන විකුණා අයවීමට ඇති හිඟ මුදල අයකර ගනු ඇත.

(ඇ) තහනමට ගත හැකි වංචල දේපළක් නොමැති විටක නිශ්චල දේපළ තහනමට ගැනීම සඳහා අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ග ගනු ඇත.

01.10 වරෙන්තුව (බලපත්‍රය) නිකුත් කිරීමේ කාර්යය පටිපාටිය

අනු අංකය	පටිපාටිය	කාල සීමාව	අධිකාරිය
1	කලින් කාර්තුවේ පැහැර හරින්නන්ගේ ලේඛනය සකස් කිරීම.	සෑම කාර්තුවකම මුල් මාසයේ 05 වන දිනට ප්‍රථම	විෂය භාර නිලධාරී බලය පැවරුණු නිලධාරියා
2	පදිංචිකරුට සිහි කැඳවීම (ගබ්ද විකාශන යන්ත්‍ර හෝ ලිපි මගින්).	වරෙන්තුව නිකුත් කිරීමට ප්‍රථම	ආදායම් පරීක්ෂක / බලය පැවරුණු නිලධාරියා

අනු අංකය	පවිභාවය	කාල සීමාව	අධිකාරිය
3	මහ නගර සභා ආඥා පනතේ භයවන උපලේඛනය යටතේ විස්තර කරනා වරෙන්තු ආකෘතියට අනුව ප්‍රාදේශීය සභා සඳහා මෙහි ඇමුණුම් 1 හි පෙන්වුම් කරනා වරෙන්තු නිවේදනය සකස් කර නිකුත් කිරීම.	සෑම කාර්තුවකම මුල් මාසයේ 10 වන දිනට ප්‍රථම	ලේකම්
4	තවදුරටත් පැහැර හරින්නන්ගේ වංචල දේපළ තහනමට ගැනීම.	වරෙන්තුව නිකුත් කළ දින සිට දින 30 ට පෙර	ආදායම් පරීක්ෂක / වරෙන්තුව ලැබූ වෙනත් නිලධාරියා
5	තහනමට ගත් දේපළ වෙන්දේසි කිරීම පිළිබඳ නිවේදනය පුවත් පත්වල සහ ගැසට් පත්‍රයේ ප්‍රසිද්ධ කිරීම.	දේපළ තහනමට ගත් දින සිට දින 28 ට පසු එහෙත් දින 42 ට පෙර	ලේකම්
6	වෙන්දේසියේ දිනයේ වෙන්දේසිය ආරම්භ කිරීමට පෙර තහනමට ගත් භාණ්ඩ අයිතිකරු විසින් හිඟ මුදල් ගෙවන්නේ නම් භාණ්ඩ නිදහස් කර ගැනීමට ඉඩ දීම.	වෙන්දේසිය පවත්වන දිනයේ වෙන්දේසිය ආරම්භ කිරීමට පෙර	ලේකම්
7	භාණ්ඩ වෙන්දේසිය	තහනමට ගත් දින සිට දින 42 ට පෙර	ආදායම් පරීක්ෂක / බලය පැවරුණු නිලධාරියා
8	වංචල දේපළ විකිණීමෙන් ලද මුදලින් හිඟ මුදල්, වරෙන්තු ගාස්තු සහ වෙනත් අතිරේක ගාස්තු අදාළ ආදායම් ශීර්ෂවලට බැර කොට ඉතිරිය තැන්පත් කිරීම.	වෙන්දේසිය පවත්වන දින	ආදායම් පරීක්ෂක / බලය පැවරුණු නිලධාරියා
9	පැහැර හරින තැනැත්තා ඉල්ලා සිටිය හොත් අතිරික්ත මුදල ආපසු ගෙවීම.	දේපළ තහනමට ගත් දින සිට මාස 12 ක් ගතවීමට මත්තෙන්	ලේකම්
10	අතිරික්තය ඉල්ලා නොමැති විට තැන්පත් ගිණුමේ ඇති මුදල් ආදායමට ගැනීම.	දේපළ තහනමට ගත් දින සිට මාස 12 ක් ගතවූ පසු	ලේකම්

අනු අංකය	පරිපාටිය	කාල සීමාව	අධිකාරිය
11	තහනමට ගත හැකි වංචල දේපළ නොමැති නම් පැහැර හරින්නා වෙත ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ පස්වන උපලේඛන ප්‍රකාර නිවේදනය භාර දීම.	වරෙන්තුව නිකුත් කළ දින සිට දින 30 ක් ගතවීමට මත්තෙන්	ලේකම්
12	පස්වන උප ලේඛනයේ නිවේදනයට අනුගත නොවන විටක නිශ්චල දේපළ තහනමට ගැනීම සඳහා 166 වන වගන්තිය අනුව අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම.	පස්වන උප ලේඛනය භාරදුන් දින සිට දින 30 ට පසු	ලේකම්